

SLOVENSKI NAROD.

Izkaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Še nekaj!

Gospod dr. Janko Srnc v Mariboru je v „Slov. Nar.“ priobčil članek „še nekaj o znamen nasvetu“ ter je ž njim slovenskemu občinstvu jako ustrezal.

Besede našega vrliga narodnjaka so sicer deloma britke in bodo morda tudi koga žalile! — Ali jedno prednost imajo za se, — da so resnične!

Odkritosrčno povem, da me je omenjeni članek z radostjo napolnil, in to zaradi tega, ker mislim, da bomo mogočno napredovali na potu poboljšanja, če se začno resno in brezozirno uzroki slabega našega stanja ne samo preiskovati, temveč tudi brez vsakih okoliščin svetu naznanjati.

Moj prijatelj Janko Srnc mi gotovo ne bode zameril, ako se tudi jaz predrznem njegovemu „nekaj“ še nekaj pristaviti, kar storim, kakor on, iz golega domoljubja.

Kot zagovornik v kazenskih stvareh sem večkrat priložnost imel lastnosti našega naroda opazovati in sicer lastnosti, ki so me z britkostjo napolnile.

Videl sem na klopi zatožnej krepkega mladeniča, pravega junaka! Ubil je svojega prijatelja, ravno tako krepkega mladeniča! In zakaj? — Pila sta skupaj, upijana se, ter srkala žganje, cel dan in celo noč! — Preprič se je vnel in konečno izvršil se poboj!

Tacih in jednaci slučajev najdeš mej sto kazenskimi zadevami gotovo osemdeset do devetdeset. Ali pri vseh je zadnji vzrok — pravi diabolus rotae — žganje in zopet žganje! — Kaj je treba takemu mlademu človeku žganja?

Na to vprašanje ti odgovarja: revež sem, dražega vina si ne morem kupiti; cel teden težko

delam, malo zaslužim! V nedeljo pa vender počitka in malo zabave potrebujem. — To zabavo dobim pri žganji! Da, odgovorim jaz na to, prav po ceni: za smrt in ječo.

Jaz po Kranjskem in Štajarskem poznam ljudi, ki sicer niso take krepke postave, kakor naši rojaki! Mali možaki so; bosi lazijo okrog in slabo oblečeni! Od ranega jutra, predno se solnce na vzhodu pokaže, do temne noči delajo — težko, še težje kakor naši ljudje — s prečudno marljivostjo, in si veliko zaslužijo. — To so Lah, kateri leto za letom v naše kraje prihajajo in kot zidarji, opekarji in ogljarji iščejo dela pri nas, ter ga tudi — najdejo. —

Takih Lahov je na celim Slovenskem več tisoč. In kako živijo! Polenta in slabi sir sta jim jed, redko kedaj privoščijo si kozarec vina. Pač pa so varčni in ob nedeljah, ko naši delavci pijančujejo, prihajajo na pošto ter odpošiljajo zasluženi denar v svojo domovino!

Preveč kmetov je mej Slovenci, trdil je nek dopisnik v tem listu. — Jaz pa dostavljam, premalo je delavcev, t. j. marljivih.

Mari naši kmetijski rojaki ne umejo zidati, opeko pripravljati, oglje kuhati? —

Ali je nam treba tujcev v naše kraje klicati ter jim dela ponujati, katera naši delavci tako zelo potrebujejo? — Ali je nam treba denar v tujo zemljo oddajati? — Gotovo ne! — Ali pogledjmo si domačega delavca z njegovo večno žejo po žganji, s pipo v ustih, katero po stokrat na dan prižiga, z njegovo, skoraj bi rekel, nenaravno lenobo in tudi z njegovo nepriljudnostjo — in primerjajmo ga laškemu delavcu, ki je trezen, marljiv in priazen! Niti trenutek ne bomo premišljali,

katerega si naj izberemo, če delavca potrebujemo. —

Kmetškemu sinu, ki ne prevzame očetovega posestva, se nij treba izseliti zaradi primanjkanja dela na Slovenskem; — dela je še obilo in tudi zaslužka. Ali treba mu je treznosti, da ga bodo gospodarji in posestniki za delo radi iskali, ter mu prednost dajali pred tujimi delavci.

Posebno omenjati in pripoznati pa moram, da naš slovenski delavec nij povsodi tak, kakor sem ga moral, žalibog, zgoraj opisati.

Rojake v okolici tržaškej moramo v prvi vrsti izvzeti.

Moški spol te okolice zahaja dan za dnem v Trst in tam veliko prisluži. Ti možje so pridni zidarji, kamenoseki itd. ter so zaradi treznosti in delavnosti jako priljubljeni.

S temi vrstami hotel sem iz lastne skušnje jednega glavnih vzrokov žalostnega stanja na kmetih opisati.

Kako temu v okom priti? — O tem hočem drugi pot govoriti, če se ne bo mej tem časom spretnejše pero oglasilo o tem predmetu.

Dr. Alfonz Moschè.

V svarilo občinskim predstojnikom

V Pobrežah poleg Ptuja,

dne 9. novembra 1881.

Te dni dojde mi iz nemčurskega Ptuja nekaka v švabščini spisana brozga. Ker pa tega jezika ne umejem, povprašam moža nekaj nemščine zmožnega, naj mi pove, po čem toti papir diši. Kmalu mi stvar raztolmači. In čuj slovenski svet, kaj je bilo. Možje nemškega „schulvereina“ ponižali so se pred prgom slovenskega kmeta ter mu hote na sleparski način izguliti krvavo zaslužen forint.

Vzemite gornjih varijacij katero hočete, vsaka jednako prijetno doni, naj se ona izgovarja v prozi, v jambih, v spondejih, trohejih ali kako drugače, in če je človek še zdrav in mlad k temu, ter ima dober tek v rezervi, mi boste verjeli, da je nij kmalu lepše stvari na svetu, nego je samo jedna, katera koli, moja gori citirana stroph.

Ne le to, tudi heksameter se da lep narediti, če se reče:

Peče se, peče se, peče se, peče se v peči pečenka.

Samo skandirajte za menoj vestno, gospodje učeni, in prišli boste do spoznanja, da sem naredil in skoval moj heksameter po latinskem:

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum, in ta moj heksameter zares mogočno doni, ravno tako, ko da bi marširal bataljon kirasirjev.

Če je mej vami, gospoda moja, kateri muzikus, bom še nekaj povedal: dala bi se

Listek.

Izza peči.

II.

V prvem pismu izza peči sem govoril o poeziji, ki se me je polastila, ko sem sedel pri toplej peči zadovoljen sam s seboj, ter razmišljeval, kako je dobra peč po zimi, če je topla. Denes hočem razpravljati drugo stran peči, namreč literarno stran. Če je mogel v ljubljanskem „literarnem klubu“ čitati mlad slovenski literat razpravo pod naslovom: „Medved in literatura“, ne vem, zakaj ne bi jaz podal v javnost razpravo, katere naslov se glasi:

Peč in pečenka.

Ko bi tudi jaz bil, kakor ste vi, gospod urednik, v tesnej zvezi s tisto veselo družbo v Ljubljani, ki si prikrajšuje zimske večere z resnimi in tudi humorističnimi berili, bi mi

gotovo dovolili gospodje, da zasedem vsak teden ali vsakih štirinajst dni katedro klubsko in da čitam kaj „resnega“, kar bi se čez teden izcimilo v mojej glavi; ker pa nijsem tako srečen, da bi mogel povedati in razložiti v vselem društvu kaj novega, o čemer še dozdam nobeden slovenski literat govoril nij, mi boste dopustili, da deponiram svojo modrost v pisma izza peči.

Vi pa, učeni gospodje „literarnega kluba“, ki poznate pol sveta jezike in ki dobro veste, kaj je euphonija, poslušajte me pazno in čudite se mojej učenosti, katera mi je pomogla, da sem prišel na sled dosedaj še neopisane gibčnosti in lepote našega slovenskega jezika. Stavimo to le izreko:

V peči se peče pečenka

V peči se pečenka peče

Pečenka peče se v peči

Pečenka se v peči peče

Peče se pečenka v peči

Peče se v peči pečenka.

Tako agitacijo razumejo pa le možje nemškega „schulvereina“. Ti možje ujeli so necega Merkuža na limanice, temu poslali so tisto „einladung“, da jo prepiše, potem pa pošlje „ad cirkulandum“ nam občinskim predstojnikom. Možje delali so račun brez krčmarja! Omenjeni „cirkulandum“ pa je došel le do druge občine, kjer je uže dosegel zaslužen kazni. Mi slovenski kmetje naj bi možem „kapitala in inteligencije“ trdo zasluženi krajcar za tak ničvredni namen dajali in bi se potem bahali, češ, glejte slovenski kmet želi upeljavo nemščine v svoje šole. Stvar sama na sebi bila bi sicer nedolžna in marsikdo bi mislil, da je le dobro, da bi se tudi pri nas v prvi vrsti v svabščini naša mladina poučevala. Ali naša dolžnost je za to skrbeti, da se naša deca uči najpoprej v našem materinem jeziku, kdor pa se hoče nemščine učiti, slobodno mu. Ako ptujski „Nemci“ hote za naše blagostanje skrbeti, naj bi rajši na kak drug način skrbeli, ali za to „blagostanje“ se jim pa pač lepo zahvalimo! Občinske predstojnike pa prosim, da taka pisma, katera od „schulvereina“ dobe, naravnost vržejo tje, kjer jim je primeren prostor odkazan. Prav lepo prosim, ptujske nemčurje, da naj nas s tacimi bedarijami ne nadlegujejo več, kajti mi imamo mnogo drugih resnih opravil.

France Strucelj,
občinski predstojnik.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. novembra.

Denes pričel je **državni zbor** svoje delovanje. In kaka je zdajnja situacija v državnem zboru? Naj kratko odgovorimo na to vprašanje. Taaffe stoji močno in uživa popolno zaupanje cesarjevo, slovanski narodi upirajo zaupljivo vanj oko in njihovi zastopniki so stopili kakor jeden mož okolo njega, da se bore za izvedenje enakopravnosti v Avstriji, mej njimi vlada popolna solidarnost, sveta jedinstvo. Kako pa je v nasprotnem taboru? Vse je nekako mrtvo in pobito, ustavovercev vroča želja, ustanoviti nemški klub se nij mogla uresničiti navzlic vsemu kričanju; mej njimi nij jedinstva, kakor smo uže često dokazali iz govorov raznih poslancev pred svojimi volilci: Herbst, Plenner, Walterskirchen, Russ. Denes prinašajo ustavoverni listi dolge članke o državnem zboru, a njihovi glasovi, nekaj tako oblastni in samosvestni, se denes malenkostni in tihi! V ustavovernih listih se bere, da je Taaffe prestopil popolnem k avtonomistom: „Istinito, Taaffejevo ministerstvo gre naglo svoj pot; ono je v političnem svo-

jem teku naglo premerilo oddaljenost mej Korb-Weidenheimom in Schönbornom... Naivnejše pozicije državne in upravne se bodo oddale češko-klerikalnej zvezi.“ Mi le vroče želimo, da bi se te besede naših nasprotnikov popolnem uresničile.

Fzm. Gabrijel baron **Rodič**, deželni namestnik v Dalmaciji, je stopil v pokoj. Cesarjevo pismo, ki mu dovoljuje vstop v pokoj je jako ganljivo in polno pohvale Rodičevemu delovanju. Njegovim namestnikom je imenovan fml. Stefan baron **Jovanović**.

Kako temeljito se je poučeval Alois Lapenna o razmerah v **Bosni in Hercegovini** prinaša „Pozor“ iz travniškega okrožja dopis, v katerem se pripoveduje, da je v Travniku pozval Lapenna k sebi turškega kadija in mu stavil le tri juridična vprašanja, za vsa ostala se nij nič brigal. Po drugih mestih ostajal je le čez noč. „Pripovedaju, da uvijek bježi od Bošnjaka, jer se boji, da se mu kakva pritužba ne učini... Ne čudite se dakle, što se bosanski glasovi čuju po Francezkoj, Italiji, Češkoj, Srbiji i Rusiji“. To so čudne razmere.

Vnanje države.

„Moskovskija Vedomosti“ javljajo o predstojatelj reaktivaciji generala Černajevoga.

Uradni list v **Bukureštu** objavlja ukaz, po katerem mora vsak v Rumuniji živeč ali potujoč tujec imeti certifikat za pristoje bivanje; certifikat pa se dobi pri deželnej oblasti, kadar se predloži domovinski list. Župani smejo vsakega tujca brez certifikata iz občine odpraviti.

Ali pojde nemški knez **Bismark**? To vprašanje se še vedno razpravlja, a nobeden ne vé kaj gotovega povedati. Ker je zdaj nemški cesar bolan, bode pač moral kancelar ostati še nekaj časa, če b ga bila tudi resna volja odtegniti se političnemu življenju. Nekateri pa trdijo, da je Bismark le radi tega pretil z odstopom, ker je hotel cesarja primorati, da bi mu dal večje pooblastilo za pogajanja z Rimom.

Dopisi.

Iz Gorice. [Izv. dop.] (Nemški schulverein.) Oni dan se je pri nas ustanovil nemški schulverein; če se ne motim, je ta tretji na Primorski (v Trstu, Pulji in pri nas.) Članovi njegovi so uradniki in penzionisti in le malo, malo samostojnih meščanov. Za celo leto izvoljen predsednik je tukajšnje gimnazije ravnatelj Prusijanec T. Pantke; njegov namestnik je tukajšnje realke ravnatelj dr. E. Schreiber. Drugi odborniki so pa Fürn-schuss, Walter, Wokulat in Kaiser. Po tem odboru pač lahko vsak sodi, kak duh veje po Primorski. Iz Trsta, iz primorske namestnije sem brije ponemčevalni veter, ki ugaja vsemu, kar bi imelo nas Slovence potujčevati in po-

nemčevati. Najbolj se čudimo ravnateljema naših srednjih šol, da sta na čelu našemu nemškemu schulvereinu. Človek bi pričakoval, da bode vlada ostro karala tako njih ravnanje, ki očitno žali oba naroda v naši malej deželi. Saj ravno tista vlada tako ostro gleda na prste učiteljem Italijanom in Slovencem! Kje pač bode novi schulverein začel svojo delovanje? Ker Nemcev nij nikjer po Goriški naseljenih, moral bi pač svojo pozornost obrati le tukajšnji protestantski učilnici. Za to pa Ritterjeva rodovina pač brez schulvereina lahko skrbi! Prosit.

Domače stvari.

— (Ljubljanska čitalnica) priredi v nedeljo 20. novembra 1881 v svojej dvorani prvo društveno besedo. Program. 1. Ambrois Thomas: „skrivnost kraljice“, operna ouvertura, svira c. kr. vojaška godba. 2. Fr. Grbič: „Slovanski brod“, veliki moški zbor. (nov.) 3. X.: „V pepelnični noči“, deklamuje gospa Franja Ravnikarjeva. 4. Abt: „Ljubezen Tvojo v cvetki vsaki“, pesen za sopran s spremljevanjem glasovirja. Sopran poje gospa Antonija Svetekova, na glasovir spremlja gospod Josip Majar. 5. Nedved: „V ljubem si ostala kraji“, moški zbor. (nov.), posvečen od g. skladatelja pevskega zboru čitalničnemu. 6. K. Czerny: „Venec različnih pesen“ (Melodien-Album), potpourri, svira c. kr. vojaška godba. 7. Ples. (Pri plesu svira oddelek c. kr. vojaške godbe.) Začetek ob 7. uri zvečer. K tej besedi s plesom vabi uljudno p. n. društvenike

odbor čitalnični.

— (Goriška „Soča“,) ki ima s svojo polemiko proti tržaški „Edinosti“ tako grozno smolo, bi rada tudi z našim listom vsak teden imela malo prepira! Najela si je torej v Ljubljani nekakega hromega proroka, prej ko ne kakega pozabljenega starca ali pa kakega odstavljenega korektorja, ki se zdaj teden za tednom oglašja v „Soči“, ter jej polni predale s političnimi plevami in jo pita z osatom polomljenih in nelogičnih svojih fraz. Mi „Soči“ k akviziciji te ljubljanske svetilnice čestitamo. Ali takih otročarij in bedarij, kakor se beró v zadnji korespondenci gledé smrti V. Eržena, bi tudi — Soča ne smela sprejemati v svoje predale. Sicer pa počenajte, kar hočete! Če vas goriški rodoljubi s potrpežljivostjo prenašajo, čemu naj bi mi godrnjali?

— (V zabavno-literarnem klubu) bral je prošlo soboto cand. prof. gospod Evgen

namreč skomponirati mala operetca, na primer tako le:

Bariton, andante, mezza voce:

Dali se peče v peči pečenka?

Altistica, allegro, forte:

Peče se, peče v peči pečenka.

Tutti allegretto, fortissimo jubilante:

Peče se, peče v peči pečenka

Peče se v peči, peče pečenka

Pečenka!

Zdaj bi jaz rad poznal tistega, ki bi rekel, da to nij lepo!

To vse, kar sem vam povedal, velja o peči „in generalibus“, to je o takej, v katerej se kuri po letu in po zim, na katerej se po letu slive sušijo in bruske, a po zim otroci čepijo in stari ljudje spijo na njej, moja peč „in specialibus“, pri katerej jaz sedim in se grejem, nij prikladna za peči pečenko, k večjemu bi se kava skuhala v njej, pečenka uže težko ali nikakor ne, nego namen moj je bil,

pokazati gospodom literarnega kluba, kako lepo se da povedati v našem jeziku, da se v peči pečenka peče, ter da nobeden drugi narod ne more tako euphonistično in poetično spretno sukati svojega jezika in govoriti kakor mi — a to sem jasno dokazal, kakor mislim, samo še želim, da bi si moji rojaki zapomnili moje besede, in da ne bi nikdar in nikjer zanemarjali sukati jezike in peresa po domače in po pravilih, katere predpisuje domač naš slovenski jezik.

Čeravno vam še nijsem čisto oprostil, gospod urednik, da ste zavrgli moje „Re-kontra-poslano“ g. Ahasveru Nr. 2, katero sem dal na pošto dné 17. oktobra letos, vam vendar še pišem izza peči, ker mi je dolgočasno na tem blatnem svetu, in oblašujem vas, da smete citati mestu mene to mojo čisto originalno razpravo o lepoti in gibčnosti našega jezika v vašem literarnem klubu. Če bo večina „literarnega kluba“ rekla, da sem dobro raz-

ložil stvar in razbistril, kako se peče v peči pečenka, morete spremeniti to moje pismo izza peči v feljton, če bo pa rekla večina, da razprava moja nij originalna, ali da ne zasluži tiska, jo denite k mojemu „Re-kontra-poslanemu“. Ampak to vam povem, čuvajte se prevelike zbirčnosti, ker po novem letu bo tudi vam druga pela, ko se bodo predali „Slov. Naroda“ nad in pod črto raztegnili na široko in na globoko.

Zdaj vas še prosim, pozdravite mi vse aktivno delujoče članove vašega „literarnega kluba“, najprej še tistega gospoda, ki se tako rad dere zarad kocaste naše pisave in tudi tistega, ki renči nad Dežmanom kot medved nad kukavico. Ko bi še tulil kateri član „literarnega kluba“, bi bil tercet gotov, tako pa imate le duet skupaj.

Vaš

Spectabilis.

Lah „o meteorologičnih razmerah v Kranjskej“. Berilo je bilo jako zanimljivo.

— (Trgovinska in obrtna zbornica) je v seji dne 10. t. m. sklenila: 1. c. k. deželni sodnji naznaniti, da Aleksander Radešič, trgovec v Trstu, v Kamniku nijma trgovine; 2. jednemu trgovcu odgovoriti, da se pepelik ali potašelj po mislih zborničnih prišteva deželni pridelnikom; 3. podružnici avstro-ogerske banke v Ljubljani predložiti imena onih trgovcev, od katerih naj bi raynateljstvo imenovalo pet cenzorjev za prihodnja tri leta; 4. ces. kralj. trgovinskemu ministerstvu: a) naznaniti imena onih gospodov, kateri so bili izvoljeni v zbor za presojo železniških tarif; b) poročati, naj bi bila Avstrija oficijelno zastopana pri razstavi v Amsterdamu, 5. prevzeti nalogo pododbora za razstavo v Trstu in napraviti v ta namen odbor, v katerem naj bi bilo zastopano obrtništvo, kmetijstvo, gozdarstvo, tehnično in ribiško društvo; 6. se izreči za ustanovo telegrafskih postaj v Kokri in Senožečah; 7. naznaniti razstavnej komisiji Melbourskej, da se nič podpore ne more dovoliti.

— (Nauko poljedelstvu.) Ministerstvo za poljedelstvo je naznanilo c. kr. deželni vladi kranjske, da hoče takoj nastaviti popotnega učitelja za poljedelstvo na Kranjskem. Slava!

— (Imenovanje.) Kranjski deželni odbor je drd. Mavricija Oppenauerja, rodom Nižje-Avstrijanca, imenoval sekundarijem na kirurški oddelku v tukajšnji deželni bolnici. Ker sta torej primarij in sekundarij Nemca, ki ne znata slovenski, se bosta uže razumela mej seboj; kako bosta pa razumevala bolnike, to je drugo vprašanje.

— (Gospod Radivoj Poznik), inženir, ki je bil 1877. leta o deželnozborskih volitvah zaradi narodnega glasu prestavljen s Kranjskega na Dunaj, nastavljen je zdaj v Kremsu na Nižje-Avstrijskem pri ondotnem c. kr. namestništvu kot c. kr. stavbeni adjunkt. Zaseženi „slovanski almanah“ II. letnik, nako- pal je odličnemu rodoljubi preiskave na preiskave, ki so grozeče visele nad njegovo glavo jedno celo leto. V tem času nij imel nobene službe in užival le mesečno alimentacijo. Konečno bil je letos julija meseca „za kazen“ premeščen v Krems, češ, da je izdavanje „Slov. almanaha“ priskrbaval „im Vereine mit politisch bedenklichen, destructiven Tendenzen huldigenden Individuen“. (!) Takó govori dotični dekret od besede do besede. — Gospod R. Poznik je pustil najlepše spomine za seboj iz svojih dunajskih dnij! Bil je ud obeh dunajskih akademičnih slovenskih društev, a posebno delaven in vnet bil je v „slovenskem literarnem društvu“. G. Poznik je posebno nam mlajšim sijal kot uzor delavnosti, ukaželjnosti in čistega, nesebičnega rodoljublja! V politiko se pa nikdar mešal nij!

D—o.

— („Slovanskega almanaha“) II. letnik bil je, kakor uže znano, vlani julija meseca v 1500 eksemplarih pod pečat in v prepoved dejan! Dunajsko državno pravdnštvo (grof Lamezan) obdolžilo je spis v maloruskem jeziku: „Politično-socijalne misli v novejših pesnih ukrajinskega (maloruskega) naroda“ razžaljenja Njegovega carskega veličanstva ter pričelo proti izdajatelju almanaha, gospodu Radivoju Pozniku, v smislu § 63 in §§ 300 ev. 302 drž. zakonika obtožbo in preiskavo. S tem pričela se je pravda! In zdaj leži pred nami cela kopa aktov, ki so se porodili v tej pravdi tekoni

jednega dolzega leta! Pisma ta so zelo zanimljiva in za našo dobo v obilnej meri karakteristična in prav radi bi jih objavili, ko bi nam možje, ki razmere poznajo, tega ne bili odsvetovali. Pride pa čas, to upamo, ko bodo tudi ta pisma smela pričati in tožiti, kako brezozirno nam je stal na tilniku kosteni naš birokratizem, birokratizem zgoraj, birokratizem zdolaj! — Zdaj pa, ko je sodba uže sklenjena, nam tudi ne kaže, ponavljati in naštevati razloge opravičevanja, zlasti to, da so ondu priobčene zdaj nekrimirane pesni, ki se pojo v Malorusih, uže drugje in to mnogokrat prekoračile brez nevarnosti plot cenzure! Gospod izdajatelj storil je vse trnjeve korake, da bi rešil vsaj neobdolžene dele almanaha, in konečno si upal vložiti prošnjo celo do Njegovega cesarskega veličanstva; ali ta poslednja prošnja nij dobila signature t. j. dotični gospodje je do Najvišjega prestola pustili nijso! Od instance do instance in z mojsterskimi ugovori, v katerih je marsikaka britka padla tudi o slovenskih naših razmerah, hodil je g. izdajatelj — ali vse zastoj! Vrana vrani ne izključe očesa! In prišlo je tako, da nij bil samo „Almanah slovanski“ za leto 1880. prepovedan, temveč ideja taci letnikov sploh je pokopana! Tak je konec te pravde. „Slovanski almanah“ je smel biti zadovoljen s svojimi uspehi, bil je tudi pripravno sredstvo, posebno v mlajših močeh buditi vzajemnost bratovsko slovansko in po prijetnem potu seznanjati jih z rodniimi jeziki. Grof Lamezan pa s svojo preteklostjo v Galiciji je imel gotovo vse uzroke, da je „Slovanski almanah“ zatrl in vrgel v temine! — Gospod izdajatelj in drugi, ki smo uredovali „Slovanski almanah“, imamo v tem mirno zavest! — To bodi povedano v naše opravičenje našim rojakom, posebno p. n. naročnikom, ki jih je „Slov. almanah“ primeroma v Slovencih največ štel. P. n. naročnikom, ki so naročnino svojo uže plačali, poverne izdajatelj gospod Radivoj Poznik vse do zadnjega vinarja, kakor hitro se mu zaceli nesrečna izguba vsled konfiskacije. „Slovanski almanah“ pa izhajal več ne bode! D—o.

— (Pasji kontumac) je uveden tudi v ljubljanske okolice. Dozdaj je konjederec uže polovil in pobil iz okolice 60 psov.

— (Vabilo) k veselici, katero napravi „krško bralno društvo“ dne 19. novembra v društvenih prostorih na korist revnim šolarjem. Spored: 1. Petje. 2. Sviranje na gosli in glasovirji. 3. Tombola. 4. Ples. Vstopnina za osobo 50 kr., za družino 80 kr. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo. Začetek ob 1/2 8. zvečer. Odbor.

— (Tatvine) Pretečeni teden je neznan tat Uršuli Cerar v Podgoricah iz zaprte hiše ukradel mnogo oblačil. — Pri kmetovalci Pavlu Trontelji v Gorenjih Duplicah pa je tat s silo ulomil vrata k žitnej shrambi in mu iz truge ukradel 100 gld. gotovega denarja.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 14. novembra. Baron Gödel-Lanoy je odložil službo upravnega svetnika pri „deželnej banki“ z ozirom na svoj parlamentarni stan.

Dunaj 14. nov. Finančni minister je predložil proračun za l. 1882 z obširnim utemeljevanjem. Stroški znašajo 470 milijonov gld., mej temi redni 419 milijonov gld.; dohodki znašajo 433 milijonov gld., mej temi redni 417 milijonov

gld. Primanjkljaj naj se pokrije s povišanjem carinskih dohodkov in sicer vsled revizije carinskega tarifa, davka na sladkor in prebitka v kasah, in le mal del s kreditno operacijo. Finančni minister javlja, da je Nj. veličanstvo na njegov predlog dovolilo, da se sestavi iz neodvisnih mož komisija, ki ima nalog posvetovati se, kako bi se uprava priprostejša napravila. Na te ministrove besede je sledilo živahno odobravanje. Minister dr. Pražak je predložil načrt o kazenskem zakonu, kar je tudi izbornu utemeljeval.

Razne vesti.

* (Repata zvezda na Kitajskem.) Kitajci se repatice zelo bojé, a ne le prosto ljudstvo, temveč tudi najvišje osebe. Uradni pekinski časnik je objavil okrožnico ministra notranjih zadev višjim mandarinom (deželnim namestnikom.) V tej okrožnici pravi on, da je repatica, ki se je prikazala, oznanovalka jeze bogov in predhodnica vojne, kuge in lakote; on svari mandarine, naj bodo pravični, naj ne tlačijo ubozih in naj z ljudstvom prizanesljivo ravnaajo, da se nebeška jeza poleže in repatica zopet zgine.

* (O te ženske!) Iz Pariza se poroča: Krasna gospa baronica R., umrla je pred šestimi meseci za plućnico. Ko je bila uže blizu smrti in so zdravniki uže izgubili vse upanje v nje ozdravljenje, začula je zvonec pri svojem stanovanji. Kdo je? je vprašala. — Šivilja. Prinesla je tri nove obleke, da jih pomerite. Jaz sem jo proč poslala, odgovorila je služkinja. — Pokličite jo nazaj! ječala je bolna baronica. Za smrt bolna baronica je vstala iz postelje in oblekla novo obleko in dejala šivilji: Nekoliko morate popraviti, premalo natančno se vidi život, — deje in umrje.

Dunajska borza 14. septembra

Enotni drž. dolg v bankoveih	76	gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	"	70	"
Zlata renta	93	"	85	"
1860 drž. posojilo	133	"	—	"
Akcije narodne banke	830	"	—	"
Kreditne akcije	358	"	50	"
London	118	"	55	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	37 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	60	"
Državna ma. ke	58	"	—	"

Zahvala.

Naša mati je bila pri zavarovalnici za življenje „GRESHAM“ z zdatno svoto zavarovana. Glavni reprezentant v Ljubljani g. Guido Zeschko izplačal je zavarovano svoto prav natanko in popolno. Mi z veseljem temu gospodu javno izrekamo zahvalo in priporočamo ta velik zavod vsakemu najtopleje.

V Trbovljah, dne 12. novembra 1881.

Marija Moll, roj. Divjak.
(650) Josipina Divjak.

Zahvala.

Moja hči je 43 dnj bolehal na vodenici, vsi zdravniki so uže obupali na njenem ozdravljenji, le g. dr. Anton Arko v Škofjei Loki nij obupal, on jo je jel zdraviti in ozdravil jo je. Za tega delj jaz vsem priporočam g. dr. Antona Arkota kot zdravnika pri vseh boleznih.

V Ratečah, dne 12. novembra 1881.

Jakob Jenko,
(645) posestnik.

Zahvala.

Za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu, za prekrasne vence, osobito pa č. g. oo. franciškanom za njihovo prijaznost, sl. vodstvu sirotišnice in g. F. Doberletu za prekrasno urejen pogreb soproga mojega, gospoda

FRANA STEFLA,

hišnega in zemelj. posestnika in trgovca, se najtoplejše zahvaljujem. (651)

V Ljubljani, 14. novembra 1881.

Marija Stefel, roj. Tekavec.

Vdovec,

40 let star, prijetne vnanjosti, posestnik večje hiše v mestu Celji z gostilno, želi z gospodično ali vdovo v starosti 24 do 40 let in nekaj tisoči goldinarjev premoženja kar najbrže poročiti se.
Resno mišljene ponudbe naj se pošljejo pod adreso: **J. T. A. poste restante Celje.** (644—1)

Komí,

dobro izurjen v **špecerijске prodajalnici in prodajalnici z mešaním blagom**, ki je popolnem zmožen nemščine in slovenščine, želi dobiti službe.
— Blagovoljne ponudbe sprejema pod šifro „**L. K. 15**“ administracija „Slov. Naroda“. (649—1)

Gostilna „pri ogrskej kroni“ v Zagrebu.

(Hôtel zur ungarischen Krone.)

Podpisani naznanjam sl. občinstvu, posebno potnikom iz slovenskih pokrajin, ki pridejo v Zagreb, da sem dné 1. novembra t. l. zopet prevzel

gostilno „pri ogrskej kroni“ v Zagrebu, sredi mesta, v Hlci, blizu Jela-

čičevega trga.

Naj se vsakteri potrudí k meni priti, ki želi biti dobro postrežen; pripravljena je zmirom najboljša pijača in izvrstna kuhinja, a še posebno priporočam potujočemu občinstvu snažna in ceno prenočišča, v obče pa obetam, da bodem vedno skrbel z vso močjo za to, da bodo moji gosti zadovoljni s postrežbo, kakor tudi z nizkimi cenami.
Pri vsakem dohodu železniškega vlaka stoji na kolodvoru moj omnibus.

Janez Kregar,
gostilničar.

(647—1)

Prodaja vina.

Iz 1881. leta belo vino	gld. 11.—
„ 1880. „ „ „	„ 12.—
„ 1879. „ „ „	„ 15.—
„ 1880. „ pravo vinsko žganje	„ 32.—
„ 1880. „ prava slivovka	„ 38.—

Oferira se pr. hektoliter.

Josip Kravagna,
v Ptui, Štajerska.
(625—4)

Za družine.

(651)

Zabraniti se more daljno razširjanje diphtheritisi, typhusu, škrlatici, osepnicam itd. le s tem, da se uničijo infekcijske kali. Da se to zgodi, treba je dobrega, popolnem neškodljivega in zdravega desinfekcijskega sredstva za sobni zrak. Tako sredstvo, ki ugaja vsem pogojem, je „**Bittnerjev koniferni sprit**“; razpršen daje sobnemu zraku prijeten, balzamičen gozdni vzduh, vsled velike vsebine „ozona“ se vsi v zraku se nahajajoči mali organizmi, kakor glive, bakterije itd. uničijo in vzame se jim škodljivost. Od zdravnikov večkrat priporočani „koniferni sprit“ je jedino pravi pri izdelovalci **Jul. Bittnerji**, lekarni v **Rihnovu**, Dol. Avstr., in v doli naznanjenih zalogah. Cena steklenici 80 kr., 6 steklenicam 4 gld. a. v., patent. razprševalni aparat gld. 1.80.

V Ljubljani: pri **Jul. pl. Trnkoozyji**.

Verižice za ure.

Dunajska specijaliteta!

z desetletnim pismenim poroštvom.

Frou-frou urne verižice z jako finim medaljonom, ki se dá odpreti, pozlačenim, gld. 4.

Moje verižice za ure iz zlata imitacije, najfinejši double, pozlačene, nadomestijo in prekosé gledé lepote in elegancie zlate verižice!

Najlepše darilo!

Originalna dunajska oklepna verižica, jako priljubljena, reprezentujoča 100 gld., le gld. 3.

Verižica za ženske ure s kvasto, jako elegantna in moderna, bujno lepa gld. 3.50.

Zlatovaljčaste verižice s 14 karat. zlatom platirane, a gld. 4, 5, 6 in gld. 8, in 10letno pismeno porošstvo, da verižica ne očrni.

Proti gotovej uplačitvi ali povzetju pošilja

M. Munk, Dunaj.

Stadt, nur Wollzeile Nr. 35,

neben der Ecktrafik.

(599—4)

Pred ponarejenimi svarim!

Izdatelj in odgovorni urednik **Makso Armic**

Svetnoslavna Krentzbergova menažerija

v Ljubljani, na Kolizejskem trgu

je odprta
vsak dan od jutra
do 10. ure zvečer.

Ob
3. in 5. uri popoldne
se pitajo zveri
in se vršé

predstave
v centr. kletki.

Več povedó plakati.

Spoštovanjem

Albert Krentzberg.

(622—6)

Naložilne in spekulaciske kupčie

v vseh kombinacijah se po prijazno rešenih in diskretno po originalnih kurzih oskrbe po bančnej hiši administracije „**Leithe**“ (Halmaj, Dunaj, Schottenring 15. (620—5)

Umrli so:

5. nov. Alojzij Pogačnik, delavčev sin, 9 let, sv. Florijana ulice št. 50, za vnetico možganov.

6. nov. Eliza Rozman, gostinja, 90 let, Karlovska cesta št. 7, za vnetico pluć.

Sekači oglja

(648—1)

z dobrimi spričevali dobijo v **Riharda viteza Dražerja rudokopu**, imenovanem „**Seegraben**“ pri Ljubnu (Leoben), takoj delo.

Po vjemajočih se sodbah velike vrste imenitnih **švicarskih, nemških in avstrijskih prak. zdravnikov** in mnogih **medicinskih strokovnih listov** so se po **lekarji Rihardu Brandtu v Schaffhausenu iz švicarskih medicinskih zelišč** izdelane švicarske kugljice po svoji srečni sestavi, brez vsacih, telo poškodovajočih tvarin v vseh slučajih, kjer treba **ne-dražestno odprtje** narediti, **nabran šlez in žolč odstraniti**, **kri očistiti**, kakor tudi **ves prebavljajni aparat** novo oživit in **okrepiti**, kot **reelen, gotov, nebolesto vplivajoč, oen zdravilen pripomoček**, ki se more vsakemu priporočati.

Zahtevati se morajo izrečno **le lekarja Rih. Brandta švicarske kugljice**, ki se dobijo le v kositrenih dozah s 50 kugljicami a m. l.— in v manjših dozah po 15 kugljic a 30 pf.

Vsaka škatljica pravih švicarskih kugljic mora imeti gornji etiket, beli švicarski križ na rdečem dnu predstavljajoč in podpis izdelovalcev.

Prospekti, ki mej drugim obsejajo tudi mnoge sodbah iz strokovnjaških krogov o njihovem vplivu, se dobijo v doli naznanjenih lekarnah **zastonj**.

V Ljubljani: lekarnar **Mayr**.

(358—2)

Slabotnega starčka in mladega moža slednja življenja pomoč.

Moj 80 etni mož in jaz, ki sem zdaj 74 let stara, midva oba sva prišla ob vse moči in davno bi uže ne bila živela več, da nijsva **Iv. Hoff**ovo sladnega izlečka zdravstveno pivo, ki so ga nama priporočili, rabila in ga še rabiva. Nama obema je dalo le to sladno pivo moč in življenje in midva izrekava fabrikantu najglobokejšo zahvalo. Najina želja je, da se ta izjava v interesu starih in telesno slabotnih oseb priobči in pripravljena sva tudi na ustna vprašanja odgovarjati.

Charlotte Ewald, roj. Heinrich,

(žena upokoj. sedlarja iz cesarske konjarnice), Moabit, Cerkvene ulice št. 15.

Prosim, da mi pošljete 60 steklenic sladnega piva in 15 zavitkov sladnega bonbona.

C. kr. dvornemu oskrbovatelju gospodu Ivanu Hoffu, komisijskemu svetniku, posestniku o. kr. zlatega križca za zasluge, vitezu visocih redov, izumitelj

in jedin fabrikant **Iv. Hoff**ovega sladnega izlečka, dvorni oskrbovatelj mnogim knezom evropskim, na Dunaji, fabrika: Grabenhof, Bräunerstrasse 2, pisarna in zaloga: **L. Graben, Bräunerstrasse 8.**

Uradno zdravstveno potrdilo.

C. kr. osredni odbor itd. Flensburg: **Ivana Hoffa** sladnega izlečka zdravstveno pivo se je skazalo kot prav izvrstno krepilo.

Major Wittge, delegiranec c. pruskih bôlnic.

Svarilo! pri rabi ponarejenih, takozvanih sladnih izdelkov.

Zahtevajo naj se le **pravi**, 57krat od cesarjev in kraljev in največjih medicinskih veščakov odlikovani in priznani **Iv. Hoff**ovi sladni izdelki z varstveno znamko (podoba izumiteljeva), registrirano pri c. kr. kupčijskej sodnji v Avstriji in Ogrskeji. Napravim izdelkom družih manjkajo zdravilne snovi zelišč in pravo narejanje Ivana Hoffa sladnih izdelkov in lahko po izjavah zdravnikov zelo škodljivo vplivajo na zdravje.

Pravi Ivan Hoffovi sladni bonboni za prsa so v višnjevem papirji. **Menj kot za 2 gld. se ne pošilja.** (518—7)

Zaloge: V Ljubljani: **G. Piccoli**, lekar, **P. Lassnik**, **H. L. Wencel**, specerijska prodajalnica. V Gorici: **Peter Venutti**, **G. Christofletti**, lekarja. V Celji: **J. Kupferschmidt**, lekar. V Mariboru: **Max Morie**, **F. P. Hollasek**. V Ptui: **Jos. Hahmir**, **V. Sellenschegg**. V Reki: **N. Pavacic**.